

1. En general

1.1 Decleraziun

Ils purs èn obligads - sco las autras personas cun activitad da gudogn independenta - d'attestar lur entradas a maun d'ina contabilitad commerciala u a maun da registraziuns.

1.2 Formulars

Per la decleraziun da las entradas d'agricultura stattan a disposiziun ils suandants formulars:

- **Purs cun contabilitad:**

Formular agricultura e selvicoltura cun contabilitad commerciala / registraziuns (formular 9a). I ston vegnir emplenidas la **pagina 1**, la **cifra 4 sin pagina 3** e la **pagina 4**.

- **Purs cun registraziuns:**

Formular agricultura e selvicoltura cun contabilitad commerciala / registraziuns (formular 9a). Las **paginas 2, 3 e 4** ston vegnir emplenidas.

- **Purs cun manaschis pitschens (fin a 20 envernantas) senza contabilitad:**

Formular agricultura e selvicoltura manaschis pitschens cun registraziun simplifitgada (formular 9b).

1.3 Immobiglias

Las immobiglias vegnan attribuidas a la facultad da fatschenta u privata sin fundament da l'utilisaziun preponderanta (metoda da preponderanza). Quai signifitgescha ch'ina immobiglia che vegn utilisada **a passa 50% per intents da fatschenta** vegn qualifitgada en sia totalitad sco facultad da fatschenta. Sche l'immobiglia vegn utilisada a 50% per intents privats ed a **50% per intents da fatschenta**, sto ella vegnir attribuida a la **facultad privata**, perquai che l'utilisaziun per intents da fatschenta na predominescha betg. Sin immobiglias privatas na pon ins far naginas amortisaziuns.

1.4 Duair da conservaziun

Ils documents e las ulteriuras cumprovas che concernan l'activitad da gudogn independenta (contracts, correspundenzas, facturas da compra, dubels da quints, extracts e mussaments da banca, mussaments da posta ed auters mussaments, cudeschs da cassa etc.) ston vegnir conservads per **10 onns**.

2. Entradas e facultad

2.1 Eruir las entradas tenor la contabilitad

La contabilitad sto sa drizzar tenor ils princips generalmain conuschents per ina contabilitad regulara. Ils cudeschs da fatschenta necessaris (cudesch principal, cudeschs auxiliars, inventari) ston vegnir manads. Decisivs èn ils rendaquints d'entaifer la perioda da valitaziun.

Cun resalva d'eventualas correcturas pon las entradas decleradas en la contabilitad vegnir nudadas en il formular **agricoltura e selvicoltura cun contabilitad commerciala / registraziuns (formular 9a)**, cifra I.4.

Il quint da gudogn e perdita suttascriet e la bilantscha correspondentia ston vegnir agiuntads a la decleraziun da taglia. Medemamain sto vegnir inoltrada mintgamai ina copia dals contos **privats, da l'agen chapital e da las amortisaziuns**.

2.2 Eruir las entradas sin fundament da registraziuns

Las pretaisas da registraziun sa drizzan tenor la dimensiun da l'activitad da gudogn. Entradas, expensas, retratgas privatas e deposits privats ston vegnir registrads regularmain (cudeschs da cassa, posta e banca). Ils mussaments ston vegnir suttamess en furma ordinada. Per la fin da l'onn ston vegnir fatgs inventaris.

Plinavant sto vegnir agiuntada a la decleraziun da taglia ina **registraziun davart las activas e las passivas** ed ils **formulars finals "registraziun annuala per purs"**.

2.3 Eruir las entradas tar manaschis pitschens cun registraziun simplifitgada

Per manaschis agriculs pitschens fin ad ina grondezza da 20 envernantas (senza manaschis spezial), en ils quals i vegnan manads mo ils contos correspondents da rendita e d'expensas, vala in duair da registraziun facilità.

Il formular **agricoltura e selvicoltura manaschis pitschens cun registraziun simplifitgada (formular 9b)** po vegnir dumandà da l'uffizi da taglia communal.

A las dumondas fatgas en il formular davart las entradas ed expensas dal manaschi ston ins responder cumpletmain ed ils mussaments ston vegnir suttamess en furma ordinada.

Per la fin da l'onn ston vegnir fatgs inventaris **detagliads** ed els ston vegnir agiuntads a la decleraziun da taglia sco glista sur da las activas e las passivas.

Sch'ils documents inoltrads na cunfan betg a questas pretaisas minimalas, è la premissa dada per ina taxaziun tenor giudizi.

2.4 Definiziun dals custs per realisar il gudogn

Las expensas ch'èn necessarias per realisar las entradas or da l'activad da gudogn independenta pon vegnir deducidas. Custs per realisar il gudogn betg deducibels èn ils tschains da l'agen chapital, las expensas per l'acquisiziun u per la meglieraziun da bains da facultad privata, las expensas per l'amortisaziun da debits, las taglias sin las entradas e sin la facultad, las expensas privatas, p.ex. ils custs privats per il tegnairchasa dal pajataglia e ses confamigliars sco er ils custs da fatschenta per intents privats (p.ex. custs per l'auto, pajas dal personal, stgaudament, nettegiament, telefon e.u.v.). Legiai en quest connex las explicaziuns en il chapitel 2.5.

Las premias da la cassa da malsauns, da l'assicuranza per la tgira da malsauns, da l'assicuranza da la perdita da gudogn sco er da l'assicuranza da vita (parts ristga da mort ed assicuranza da spargn) èn expensas privatas. Las premias da l'assicuranza cunter accidents da manaschi, da l'assicuranza cunter accidents ordaifer la professiun, da l'assicuranza da diaria per malsauns e da l'assicuranza da diaria per accidents percenter pon vegnir fatgas valair sco expensas da fatschenta, e quai tant per ils pajataglias cun activad da gudogn independenta sco er per lur confamigliars che lavuran en il manaschi. La premissa è dentant ch'ils confamigliars survegnian ina paja cun deducziun da la AVS u ch'ellas u ch'els sajan participads al gudogn (repartiziun da las entradas).

2.5 Indicaziuns davart las posiziuns da las entradas

2.5.1 Part privata als custs per l'auto

La part privata po vegnir eruida ubain sin fundament dals custs effectivs che vegnan cumprovads a maun dals kilometers ch'èn vegnids charrads per diever privat, ubain sco pauschala da 0.8 % dal pretsch da cumpra (excl. TPV) u alura sco mesadad dals custs totals cumprovads, dentant almain cun 150.– francs per mais e per vehichel.

2.5.2 Parts privatas als custs da manaschi

Per stgaudament, electricitad, lavar laschiva, telefons privats, radio e televisiun etc. ston vegnir quintads vitiers sco parts privatas als custs ils suandants imports (premess che tut las expensas che concernan il tegnairchasa privat èn vegnidass messas a quint al manaschi per quests intents):

tegnairchasa cun ina persuna creschida	fr.	2'640.–
supplement per mintga outra persuna creschida	fr.	660.–
supplement per uffant	fr.	420.–

2.5.3 Retratgas en nativalias dal manaschi per la famiglia e per ils emploiads

La rauba retratga dal manaschi sto vegnir quintada vitiers cun l'import ch'il pajataglia stuess pajar persunter ordaifer ses manaschi (valur commerziala). Per il 2010 valan las suandantas tariffas annualas per persuna:

			per regla	manaschis senza latg
creschids			fr. 960.–	fr. 600.–
uffants	fin	6 onns	fr. 240.–	fr. 145.–
	7 fin	12 onns	fr. 480.–	fr. 300.–
	13 fin	18 onns	fr. 720.–	fr. 455.–

2.5.4 Valur da locaziun da l'abitaziun dal possessur dal manaschi

La valur da locaziun dalla habitaziun dal possessur dal manaschi sa sco regla vegnir prida ord il schazetg actual uffizial. Las reglas detagliadas per eruir la valur da locaziun san ins prender ord las **"directivas per l'eruida dalla valur da locaziun purila dallas habitaziuns dils possessurs dal manaschi"** (publicau sin la homepage dalla conferenza svizra dallas taglias www.steuerkonferenz.ch sut la rubrica "Kreisschreiben – Merkblätter – Arbeitsgruppe Landwirtschaft").

Sche las condiziuns per il schazetg dil tscheins d'affitaziun ni las condiziuns per la metoda auxiliara tenor cefra 4 dallas directivas ein buca ademplidas, ei la valeta commerciala decisiva.

La reducziun da la valur da locaziun per l'immobiglia abitada sez en il lieu da domicil munta tar il chantun a 30% e tar la confederaziun per tut las immobiglias duvradas sez a 20%. Questa reducziun sto vegnir declerada tar las immobiglias da fatschenta sin il **formular immobiglias (formular 7), pagina 1, cifra 2**. Il transport correspondent vegn fatg sin il **formular principal, pagina 2, cifra 7.5**.

2.5.5 Part privata vi da chavals

Per indemnisar il niz personal vegn per regla creditada ina part privata da 3'000.– francs per chaval e per onn al manaschi.

2.6 Indicaziuns davart las posiziuns da las expensas

2.6.1 Tariffas da paja en natiralias

Per forzas da lavur estras e per parents sur 18 onns che lavuran en il manaschi pon ins deducir ultra da la paja en daner contant er las pajas en natiralias per la valur dal pretsch da produczion. Ellas importan:

	fr. / di	fr. / mais	fr. / onn
cun alloschi	19.–	570.–	6'840.–
senza alloschi	17.–	510.–	6'120.–

2.6.2 Amortisaziuns

Per amortisaziuns sin la facultad d'investiziun da manaschis agriculs e forestals valan las suandantas tariffas:

	en % da	
	valur d'acquist	valur cudeschada
terren	0.0	0.0
bain ¹⁾	1.5	3.0
chasa	1.0	2.0
chasa e stalla ensemen	2.0	4.0
edifizis d'economia	3.0	6.0
stallas da portgs, giagliners	5.0	10.0
silos, sauaziuns	5.0	10.0
indrizs mecanics (indrizs tecnicos montads fix vi dad edifizis)	12.0	25.0
meglieraziuns (drenaschas, custs per arrundaziuns dal terren)	5.0	10.0
megliuraziuns (averturas, vias, mirs da vits etc.)	3.0	6.0
plantas: vits	6.0	12.0
pumera	10.0	20.0
vehichels e maschinas	20.0	40.0

¹⁾ Sch'i manca ina zavrada per terren, per edifizis, per meglieraziuns e per plantas, èn amortisaziuns permessas mo fin a la valur dal terren.

2.7 Infurmaziun pertutgant la deducziun per conjugals cun in'activitad da gudogn dubla

Tar il **chantun** po la deducziun per conjugals cun in'activitad da gudogn dubla vegnir fatga valair, sche tuts dus conjugals/partenaris han in'entrada da gudogn. La deducziun è 600.– francs.

Tar la **confederaziun** importa la deducziun per conjugals cun in'activitad da gudogn dubla 50% da l'entrada da gudogn pli bassa da las duas persunas ch'èn suttemessas comunablamain a la taglia, minimalmain 7'600.– francs e maximalmain 12'500.– francs. Sco entrada da gudogn valan las entradas or d'ina activitad da gudogn dependenta u independenta ch'èn suttemessas a la taglia suenter la deducziun da las expensas ch'èn resultadas per quest intent (expensas professiunalas, custs per realisar il gudogn) sco er da las contribuziuns a la prevenziun professiunala (pitga 2) ed a la prevenziun individuala liada (pitga 3a). Sche l'entrada da gudogn pli bassa che vegn calculada uschia importa main che 7'600.– francs, po vegnir deducì mo quest import parzial.

La deducziun per conjugals cun in'activitad da gudogn dubla vegn concedida er en cas d'ina **collavuraziun considerabla** d'in conjugal / partenari en il manaschi, en la fatschenta u en il mastergrn da l'auter conjugal / partenari. A mintga conjugal vegn attribuida la mesadad da l'entrada da gudogn comunabla. In'otra repartiziun sto vegnir cumprovada dals conjugals. Ina collavuraziun è considerabla, sch'ella vegn prestada regularmain ed en ina dimensiun considerabla e sch'i stuess vegnir pajà persunter ad ina terza persuna ina paja che correspunda almain a l'import da la deducziun.

Exempels per la deducziun per conjugals cun in'activitad da gudogn dubla tar la confederaziun:

• entrada or d'ina activitad da gudogn independenta, collavuraziun da la conjugala/partenari(a) en l'agen manaschi cun attest da paja	exempel A	exempel B	exempel C	exempel D
	fr.	fr.	fr.	fr.
entrada or d'ina activitad da gudogn independenta	90'000	60'000	50'000	10'000
./. contribuziuns pitga 3a	- 18'000	- 12'000	- 10'000	- 2'000
total entradas or d'ina activitad da gudogn independenta	72'000	45'000	40'000	8'000
paja netta conjugala / partenari(a) tenor attest da paja	33'466	20'400	8'000	24'566
./. expensas professiunalas pauschalas	- 1'900	- 1'900	- 1'900	- 1'900
./. contribuziuns pitga 3a	- 6'566	- 4'000	- 1'600	- 6'566
total entradas conjugala / partenari(a) en il manaschi	25'000	14'100	4'500	16'100
import decisiv per la calculaziun da la deducziun	25'000	14'100	4'500	¹⁾ 8'000
deducziun per conjugals cun in'activitad da gudogn dubla (50 % min. 7'600.– francs, max. 12'500.– francs)	12'500	7'600	²⁾ 4'500	7'600

¹⁾ decisiv è l'entrada bassa da omadus conjugals / partenaris.

²⁾ Sche l'entrada da gudogn pli bassa che vegn calculada importa main che 7'600.– francs, po vegnir deducì mo quest import parzial.

• entrada or d'ina activitad da gudogn independenta, collavuraziun da la conjugala / partenari(a) en l'agen manaschi senza attest da paja	exempel E	exempel F	exempel G	exempel H
	fr.	fr.	fr.	fr.
entrada or d'ina activitad da gudogn independenta	70'000	50'000	12'000	12'000
entrada or d'in gudogn accessoric				20'000
./. expensas professiunalas pauschalas				- 2'400
./. contribuziuns pitga 3a	- 14'000	- 10'000		- 6'400
total entradas (senza entrada or d'in gudogn accessoric conjugala resp. partenari(a))	56'000	40'000	12'000	23'200
entradas or d'il manaschi agiuntà conjugala / partenari(a) (50 %)	28'000	20'000	6'000	¹⁾ 4'800
entrada or d'in gudogn accessoric conjugala / partenari(a)				4'000
./. expensas professiunalas pauschalas				- 800
./. contribuziuns pitga 3a				- 800
total entradas conjugala / partenari(a)	28'000	20'000	6'000	7'200
import decisiv per la calculaziun da la deducziun	28'000	20'000	6'000	7'200
deducziun per conjugals cun in'activitad da gudogn dubla (50 % min. 7'600.– francs, max. 12'500.– francs)	12'500	10'000	²⁾ 6'000	²⁾ 7'200

¹⁾ 6'000.– francs (= ½ da 12'000.– francs) main 1'200.– francs (= ½ da 2'400.– francs; 2'400.– francs = part crudada davent dallas contribuziuns a furmas reconuschidas da la pitga 3a sul cumplessiv dallas entradas or d'ina activitad da gudogn independenta = 20 % da 12'000.– francs)

²⁾ Sche l'entrada da gudogn pli bassa che vegn calculada importa main che 7'600.– francs, po vegnir deducida mo questa summa parziala.

2.8 Indicaziuns davart las valurs da facultad

2.8.1 Immobiglias

Ils terrens utilisads per l'agricultura e la selvicoltura vegnan taxads per la valur da rendita. Quai vala er per ils bajetgs d'economia necessaris e per l'abitaziun che tutga tar il manaschi agricul.

2.8.2 Taxar l'inventari d'animals

Ils animals che tutgan tar il manaschi puril ston figurar en la bilantscha tenor las valurs directivas da l'administraziun federala da taglia. Las valurs directivas da l'administraziun federala da taglia han importà ils 31-12-2010:

vatgas / taur	fr.	2'100.–	portgs da maz	fr.	200.–
gianitschas da passa 2 onns	fr.	1'900.–	purschels	fr.	60.–
mugias fin 2 onns	fr.	1'250.–	nursas / chauras (incl. animals giuvens)	fr.	150.–
vadels da 0.5 fin 1 onn	fr.	650.–	chavals da 3 onns e pli vegl	fr.	2'300.–
vadels da fin 0.5 onns	fr.	400.–	chavalla da razza	fr.	4'000.–
arments da maz sur 1 onn	fr.	1'800.–	giaglinas	fr.	15.–
portgas / vers	fr.	350.–			

2.8.3 Ulteriura facultad da fatschenta

Las ulteriuras activas (debiturs, provisiuns, dumber d'animals ed effectiv da bains movibels e.u.v.) vegnan suttamesas a la taglia cun la valur cudeschada.

2.8.4 Taxar las provisiuns

Las provisiuns ston vegnir taxadas tenor la valur dal martgà. Las provisiuns producidas en l'agen manaschi e destinadas per l'agen diever ston vegnir bilantschadas tenor ils suandants pretschs directivs fixads da la cumissiun da coordinaziun agricula dal ART. Per ils 31-12-2010 sto vegnir preschenta in inventari detaglià cun indicaziuns davart la quantidad ed il pretsch.

	francs				
	100 kg	m ³	balla radunda mesauna	balla radunda gronda	balla quadra
fain betg ventilà	23.–	21.–	45.–	70.–	90.–
rasdiv betg ventilà	25.–	23.–			
fain / rasdiv ventilà	28.–	26.–			
silascha da pastg	10.–	69.–	70.–	100.–	120.–
silascha da tirc	8.–	54.–	54.–	81.–	95.–
ierdi / dumiec da pavel	43.–				
strom / sternim		3.–	15.–	25.–	35.–

Ina decleraziun da taglia emplenida a moda cumpletta cun tut ils mussaments necessaris gida considerablmain a far la taxaziun ed evitescha dumondas da controlla e pretensiuns ch'èn cumpigliadas cun blier temp.

Nus engraziain per Vossa cooperaziun.

Administraziun da taglia chantunala dal Grischun